
Retningslinje for oppnevning av utvalg

Besluttet dato: 24.9.2024

Sist revidert: 6. mai 2025

Besluttet av: Direktør Ingvild Aartun

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Fagkyndige utvalg	2
2.1 Innledning	2
2.2 Generelt om krav til søkeren	2
2.3 Kriterier for oppnevning til barnevernsutvalget	3
2.3.1 Generelt	3
2.3.2 Utdanning og praksis	3
2.3.3 Habilitet og ansettelsesforhold.....	3
2.4 Kriterier for oppnevning til rusutvalget.....	4
2.4.1 Utdanning og praksis	4
2.4.2 Habilitet og ansettelsesforhold.....	4
2.5 Kriterier for oppnevning til PU-utvalget	4
2.5.1 Relevant utdanning.....	4
2.5.2 Habilitet og ansettelsesforhold.....	4
3. Saksbehandlingsregler	4
3.1 Oppnevning.....	4
3.2 Re-oppnevning	5
3.3 Nemndas ansvar for fagkyndigutvalget.....	5
3.4 Fjerne et fagkyndig medlem fra utvalget.....	5

1. Innledning

Hver barneverns- og helsenemnd skal bestå av nemndledere, et utvalg av fagkyndige og et utvalg av alminnelige medlemmer, jf. barnevernsloven § 14-2. Barne- og familiedepartementet har kompetansen til å oppnevne fagkyndige og alminnelige utvalg, jf. § 14-2 andre ledd. Departementet kan også bestemme at det alminnelige utvalget skal deles i underutvalg, jf. § 14-2 første ledd

I instruks for økonomi og virksomhetsstyring av 3. januar 2023 punkt 3.1, har departementet delegert kompetansen til å oppnevne fagkyndige og alminnelige utvalg etter § 14-2 andre ledd, til Sentralenheten. Ansvar for å utarbeide vilkår for oppnevning av fagkyndige og fastsette godtgjøring og regler for dekning av reiseutgifter for fagkyndige og alminnelige medlemmer, er også delegert til Sentralenheten.

Denne retningslinjen fastsetter vilkår for å bli oppnevnt som fagkyndig medlem og beskriver saksbehandlingen ved oppnevning, re-oppnevning og fjerning fra utvalg. Retningslinjen gjelder for oppnevningsperioden fra 1. januar 2025 til 31. desember 2028.

2. Fagkyndige utvalg

2.1 Innledning

Det oppnevnes tre fagkyndig utvalg for behandling av:

- saker som behandles etter barnevernsloven kapittel 14 (barnevernsutvalget)
- saker etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 10 om tvang overfor rusmiddelavhengige (rusutvalget)
- saker etter helse og omsorgstjenesteloven kapittel 9 om tvang overfor psykisk utviklingshemmede (PU-utvalget)

Det skal være barnevernsutvalg og rusutvalg i hver nemnd. PU-utvalget er landsdekkende.

Sentralenheten vil oppnevne den fagkyndige til utvalget for nemnda som dekker det geografiske området der den fagkyndige medlemmet bor. Den fagkyndige kan i tillegg samtykke til å stå i fagkyndigutvalget for andre nemnder.

2.2 Generelt om krav til søkeren

Den fagkyndiges oppgave er å bidra med et faglig perspektiv i nemndas saksbehandling. God fagkyndighetsvurdering krever omfattende teoretisk og erfaringsmessig kunnskap.

Søkeren må være personlig egnet for oppgaven som fagkyndig, bo i Norge og ha tilstrekkelige norskkunnskaper.

Oppnevningen gjelder frem til den fagkyndige har fylt 72 år.

Søkeren må fylle kravene til vandel som beskrevet i domstolloven § 72.

Fagkyndige som har autorisasjon etter helsepersonelloven, må varsle Sentralenheten ved eventuell suspensjon eller tilbakekall av autorisasjon. Suspensjon eller tilbakekall av autorisasjon medfører at vervet som fagkyndig opphører.

2.3 Kriterier for oppnevning til barnevernsutvalget

2.3.1 Generelt

Personer som oppnevnes i barnevernsutvalget må ha ervervet seg kompetanse gjennom utdanning og arbeidserfaring og må kunne vurdere:

- foreldrenes omsorgskompetanse
- barnets tilknytnings- og omsorgshistorie
- barnets behov ut fra barnefaglig kunnskap
- relasjon og samspill mellom foreldrene og barnet
- hva ulike omsorgsbetingelser betyr for barnets utvikling
- kompenserende forhold og risikoforhold i barnets øvrige nettverk
- hjelpetiltak

2.3.2 Utdanning og praksis

Fagkyndig i barnevernsutvalget må ha en av følgende utdannelse:

- Psykolog
- lege med spesialisering i barne- og ungdomspsykiatri eller barnesykdommer
- barnevernsfaglig mastergrad

Det kan gjøres unntak for kravet om barnevernsfaglig mastergrad, der den fagkyndige var oppnevnt i perioden 2021 – 2024.

Søkeren bør som hovedregel ha arbeidet i full stilling med barn, ungdom og familier i minst fem år. Deler av praksisen må ligge innenfor de de siste fem årene. Det kan gjøres unntak fra kravet for søkere som går over i stilling innen forskning og undervisning.

For søkere som har fullført psykologforeningen 2-årige utdanningsprogram for barnefaglig sakkyndige, er praksiskravet uansett oppfylt.

Verv som fagkyndig i nemnda eller som fagkyndig dommer i tingretten alene, godkjennes ikke som praksis.

2.3.3 Habilitet og ansettelsesforhold

Domstoloven §§ 106 – 108 gjelder tilsvarende.

Til utvalget for barnevernssaker oppnevnes ikke søkere som er ansatt:

- i den kommunale barnevernstjenesten
- i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
- i Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), unntatt ansatte ved familievernkontorene
- i Oslo kommune, som utfører samme oppgaver som ansatte i Bufetat
- i statlige og private barnevernsinstitusjoner eller andre institusjoner som tar inn barn og ungdom plassert etter barnevernsloven
- hos statsforvalteren
- i Barne- og familiedepartementet

Som hovedregel oppnevnes ikke søkere som:

- engasjeres for å utføre ordinær saksbehandling for kommunal barnevernstjeneste
- er ansatt i eller som har verv i interesseorganisasjoner i tilknytning til barnevernet

Personer som engasjeres som ekstern ekspertise av kommunale barnevernstjenester for å utarbeide sakkyndige uttalelser eller utredninger i konkrete saker, kan oppnevnes.

2.4 Kriterier for oppnevning til rusutvalget

2.4.1 Utdanning og praksis

Fagkyndig i rusutvalget må ha en av følgende utdannelser:

- lege med spesialisering i psykiatri, allmenntidrett eller rus- og avhengighetsmedisin
- psykolog
- bachelor i sykepleie

Søkeren må i tillegg ha minst tre års klinisk arbeidserfaring med rusmiddelavhengige og/eller gravide rusmiddelavhengige. Deler av praksisen må ligge innenfor de fem siste årene før oppnevning.

Klinisk arbeidserfaring fra psykisk helsevern som tilbyr behandling til ruspasienter, godkjennes som praksis. Det kan gjøres unntak for søkere som går over i stilling innen forskning og undervisning. For leger med spesialisering i rus- og avhengighetsmedisin, er praksiskravet uansett oppfylt.

Verv som fagkyndig i nemnda eller som fagkyndig meddommer i tingretten alene, godkjennes ikke som relevant arbeidserfaring.

2.4.2 Habilitet og ansettelsesforhold

Domstoloven §§ 106 – 108 gjelder tilsvarende.

2.5 Kriterier for oppnevning til PU-utvalget

2.5.1 Relevant utdanning og praksis

Fagkyndig i PU-utvalget må ha en av følgende utdannelser:

- lege
- psykolog
- spesialpedagog
- bachelor i vernepleie, sykepleie eller ergoterapi

Søkere må ha arbeidet i full stilling med psykisk utviklingshemmede i minst fire år. Deler av praksisen må ligge innenfor de fem siste årene før oppnevning. Det kan gjøres unntak for kravet for søkere som går over i stilling innen forskning og undervisning.

2.5.2 Habilitet og ansettelsesforhold

Domstoloven §§ 106 – 108 gjelder tilsvarende.

3. Saksbehandlingsregler

3.1 Oppnevning

Sentralenheten ved fagdirektøren, oppnevner fagkyndige medlemmer til nemndenes utvalg.

Søknaden behandles av en gruppe som består av en ansatt i Sentralenheten og to daglige ledere i nemndene. Gruppen gir sin innstilling til fagdirektøren, etter å ha innhentet uttalelse fra daglig leder i den aktuelle nemnda.

Søkeren blir vurdert på grunnlag av søknaden og vedlagt dokumentasjon. Helsepersonell som er registrert i helsepersonellregisteret trenger ikke å dokumentere utdanning. Andre søkere må dokumentere høyeste utdanning. Søkeren oppgir arbeidspraksis i søknaden og må dokumentere praksis ved forespørsel.

Før oppnevning innhentes det uttalelse fra daglig leder i den aktuelle nemnda. Det kan også innhentes eksterne referanser.

3.2 Re-oppnevning

Fagkyndige som ble oppnevnt etter 1. august 2023 i forrige utvalgsperiode, oppnevnes uten søknad. Øvrige fagkyndige må søke på vanlig måte.

3.3 Nemndas ansvar for fagkyndigutvalget

Daglig leder har ansvar for å rekruttere fagkyndige til nemndas utvalg. Utvalgene må være så store at de sikrer en forsvarlig, effektiv og tillitsskapende saksbehandling.

Nemnda har også ansvar for å gi nødvendig opplæring og informasjon til de fagkyndige, slik at det enkelte medlemmet kan ivareta vervet på en forsvarlig måte.

3.4 Fjerne et fagkyndig medlem fra utvalget

Hvis det oppstår tvil om et fagkyndig medlem har de personlige og/eller faglige forutsetningene som er nødvendige for å inneha vervet, skal nemndas daglige leder ha en samtale med den fagkyndige. Det skal lages referat fra samtalen og den fagkyndige skal ha kopi av referatet.

Dersom det ikke lar seg gjøre å rette på de forholdene som er tatt opp med det fagkyndige medlemmet, skal daglig leder be Sentralenheten å vurdere om den fagkyndige skal fjernes fra utvalget. Anmodningen skal være skriftlig og begrunnes. Før saken sendes Sentralenheten, skal den fagkyndige gis mulighet til å gi en skriftlig uttalelse. Referat fra samtalen med den fagkyndige og en eventuell uttalelse fra den fagkyndige, skal legges ved anmodningen om fjerne den fagkyndige fra utvalget.

Sentralenhetens avgjørelse skal være skriftlig og begrunnes. Avgjørelse om at den fagkyndige skal fjernes fra utvalget, er endelig og kan ikke påklages. Sentralenheten kan omgjøre avgjørelsen dersom det kommer fram nye opplysninger.